

Ervaringen van vrijwilligers

Op Terschelling werkte Harm Hofman uit Wageningen, binnen één lang weekend, in zijn eentje op de tandem, 16 km-hokken af voor de rugstreepad. In het veenweidegebied ten noorden van Amsterdam inventariseerde Hans Roodzand al fietsend in korte tijd 20 km hokken voor rugstreepad, waarbij hij het grootste deel kon herbevestigen. Anderen troffen volledig bebouwde of anderszins totaal ongeschikt geworden terreinen aan, of konden de potentieel geschikte gebieden niet bereiken door het water.

In de regio Eindhoven struinden Robbert Snep en Wouter Schuitema op avonden en nachten in april door een groot aantal

kilometerhokken, op zoek naar o.a. heikikker en kamsalamander. Ze "scoorden" dat het een aardje had! Door de enthousiaste verhalen die wij 's morgens over de telefoon en e-mail binnen kregen, kregen we soms een beetje zelfmedelijden omdat wij het papieren werk hadden en zij het leuke veldwerk. Inmiddels beginnen de eerste pakketten met ingevulde veldformulieren van amfibieën binnen te komen.

Verderop in deze *Mededelingen* beschrijven enkele vrijwilligers die km-hokken inventariseerden op amfibieën hun ervaringen. Meer over de resultaten van de inhaalslag leest u in de volgende *Meetnet Amfibieën Mededelingen*.

Koninginnedag op Terschelling: inhalen en monitoren van rugstreepad Harm Hofman

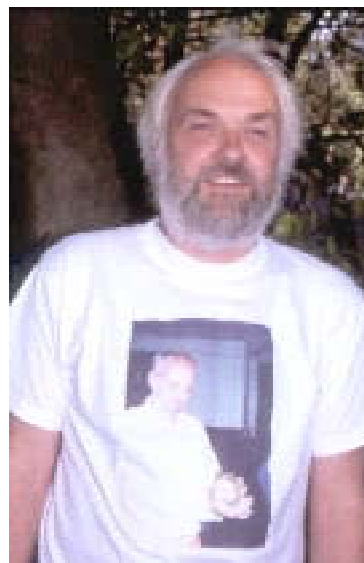
Harm Hofman woont hoog en droog in Wageningen, maar is "Eilander" van geboorte. Hij gaf aan "Terschelling wel even te willen doen" voor de rugstreepad. Het weekend van Koninginnedag is hij er op uit getrokken met de volgende bevindingen.

Op 29 april vertrek ik om 13:00 uur van station Ede-Wageningen naar Harlingen. Om 22:00 uur ren ik bij mijn ouders op Terschelling naar binnen en stap onmiddellijk in mijn eentje op hun tandem om de eerste monitoringroute te rijden (ik monitor ook enkele trajecten voor RAVON-WM). Het begint rustig, maar deze tocht eindigt met een hoge luisterscore: in maar twee km-hokken hoor ik ze niet!

En ik scoor mijn eerste kilometerhok voor de inhaalslag. Ik heb er 16 op mijn verlanglijstje staan. Om half twee 's nachts sluipt ik zachtjes mijn ouderlijk huis weer binnen, zeer tevreden, want de rit leverde 20 km-hokken met roepende rugstreepadden op, waaronder 7 nieuwe!

Op 30 april wandel ik 's middags van het Groene Strand naar paal 3 en de Noordsvaarder. Dat levert een huidje van een zandhagedis op, roepende rugstreepadmannetjes en vele larfjes van de rugstreepad. Voor de inhaalslag lukt het drie km-hokken te herbevestigen en één nieuw hok te vinden.

's Avonds en 's nachts doe ik mijn 2de monitoringronde, weer op de tandem, nu samen met een kennis. We bezoeken twee inhaalslag-hokken, maar we horen niets.

1 Mei, mooi weer. Wandeling naar Groene Strand en Kroonpolder. Door de buitenste duinenrij naar paal 8: drie levendbarende hagedissen, zes zandhagedissen, vele roepende rugstreepadden in de natte duinvalleien en de rietvelden; twee nieuwe km-hokken voor rugstreepad. 's Avonds een fietstocht van West naar Hoorn, vervolgens door de duinen en langs de dijk terug. Het Formerumer bos in, dan door de polder naar de dijk. Onderweg allemaal feestelijke 1 mevuren, schapen met lammetjes en duizenden

lichtgevende ogen, waar ik op mijn tandem langs slalom. Prachtige sterrenhemel en toch later een spectaculair onweer. De rit levert alle gewenste herbevestigingen op en acht nieuwe hokken.

Op 2 mei maak ik een wandeling van de Groene Pollen naar het Groene Strand. Dat levert een bruine kikker op, eitjes van de kleine watersalamander, drie- en tiendoornige stekelbaarsjes en een nieuw hok voor de rugstreeppad. Dan weer naar huis, naar Wageningen. In het veld heb ik alles op kopieën van topografische kaarten aangekondigd en het verwerken van al deze gegevens levert anderhalve dag administratie op: de straf voor als je je best hebt gedaan.

Maar ik ben wel heel tevreden: het leverde 139 plekken met rugstreeppadden op! 's Avonds tijdens het inwerken van de waarnemingen op de computer, merk ik dat ik lijd aan ontwenningverschijnselen: ik ontbeer de koorzang van roepende rugstreeppadmannen zo zeer, dat ik de uiterwaarden bij Wageningen in ga. Wat een verschil! Geluidsvervuiling door auto's, vliegtuigen, helikopters, schepen, generatoren, fabrieken, en niet te vergeten, de herrie die vogels en groene kikkers maken (deze laatste heb je op Terschelling niet). Toch lukt het me de etnische minderheid van rugstreeppadden te lokaliseren: op 18 plekken roepen ze me toe: Welkom thuis!

De ronde van Eindhoven

Robbert Snep

Ze zijn nog jong, maar toch al ouwe rotten in het vak: Robbert Snep en Wouter Schuitema. Vaak met zijn tweeën, maar soms ook in groepjes van wisselende samenstelling, struinden ze door een groot aantal inhaalslaghokken in en rond Eindhoven. Ze zaten eerste rang bij enkele heikikkerconcerten, ervoeren de paarstemming van de rugstreeppadden, fotografeerden poelkikkers op hun mooiste en ontdekten nieuwe verblijfplaatsen van de kamsalamander. De volgende tekst kwam mede tot stand met Wouter Schuitema, Martijn van de Loo, Domin Dalessi, Mari de Bijl, Rob van der Burg, Trudy Mennen, Charles Raaymaekers, Petra van Leeuwen en Piet van Delft.

Vanaf halverwege de jaren tachtig wordt de regio Eindhoven vrij intensief geïnventariseerd op amfibieën en reptielen. Toch bleek door de Inhaalslag dat bij een aantal wateren de afgelopen 10-15 jaar nauwelijks meer gekeken was...en in sommige gevallen nog nooit eerder! Vol enthousiasme is daarom dit jaar ingezet om die wateren nader onder de loep te nemen... en de oogst mag succesvol genoemd worden!

In één poel in de stadsrand van Eindhoven, waar de soort voor het laatst in 1985 gemeld was, vonden we, ondanks onze scepsis, maar liefst zeven kamsalamanders! Met de particuliere eigenaar, de Stichting Stadsnatuur Eindhoven en Gemeente Eindhoven wordt nu gekeken hoe die populatie verder verstevigd kan worden. Op een andere locatie in de regio kwamen we uit op 15 volwassen kammen, een 100-tal poelkikkers, alpenwatersalamanders, kleine watersalamanders en bruine kikkers... en dit voor een poel midden in een akker! Met de beheerders van deze en aangrenzende gronden (Brabant Water, Bosgroep-Zuid, Brabants Landschap) is meteen onderzocht waar nieuwe poelen in de directe omgeving

aangelegd kunnen worden. Dit leidde tot subsidieaanvragen voor zo'n zeven locaties. Ook op andere plaatsen is naar kamsalamander, poelkikker, heikikker en rugstreeppad gezocht. Vanzelfsprekend zijn de soorten niet overal waargenomen, maar de stimulans die uitging van de Inhaalslag zorgde ervoor dat ook naburige locaties werden bekeken. In totaal kwamen toen nog 5 locaties met poelkikker en 2 met rugstreeppad naar voren. De poelkikker blijkt op de Groote Heide (ten zuiden van Eindhoven) nog tamelijk algemeen voor te komen, komen van 50-100 roepende gele mannetjes waren meerdere malen te horen. Ook de rugstreeppad zorgde voor verrassingen. Iets wat je van deze soort eigenlijk per definitie mag verwachten. In één geval bleken de dieren na al die jaren nog steeds aanwezig op een locatie, waar momenteel een nieuwbouwwijk wordt gebouwd. Doordat goed aangetoond kon worden dat de soort ook in het verleden hier aanwezig was, werd het duidelijk dat compensatie en mitigatie van het leefgebied noodzakelijk was. Hier wordt momenteel druk aan gewerkt. Op een andere plek (wederom Groote Heide) hoorden we tijdens